

A KELER Zrt. Kockázatkezelési alapelvei és stratégiája

KIVONAT

A file megnevezése:	1-04 A KELER Kockázatkezelési alapelvei és stratégiája_v1.0_2024.12.09.
A szabályozási felelős szervezeti egység:	KKO
A szabályozó dokumentum száma:	1-04
Verzió:	1.0
A hatályba lépés dátuma:	2024. december 9.
A ___ sz. melléklet módosult (dátum):	
A döntéshozó elfogadta: Engedélyezés/jóváhagyás száma és kelte:	IG/13/2024/7. számú határozatával
A felülvizsgálat időszaka:	2024. november

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	1
1. Bevezető	2
2. Kockázati stratégia.....	2
2.1. Kockázatvállalási politika.....	2
2.2. Kockázati étvágy	3
2.3. Kockázati szerkezet.....	4
3. Kockázatkezelési Bizottság.....	4
4. Főbb kockázattípusok	4

1. Bevezető

A KELER a magyar tőkepiac egyedüli központi értéktáraként, továbbá szakosított hitelintézetként infrastruktúrát biztosít a magyar értékpapírok kibocsátásához, az értékpapír tranzakciók kiegyenlítéséhez.

A KELER a CSDR hatálya alá tartozó engedélyezett központi értéktár, mely az alapvető szolgáltatásokon túl nem banki és banki jellegű kiegészítő szolgáltatásokat is nyújt mint szakosított hitelintézet, így a Tpt. mellett a Hpt. és a CRR hatálya alá is tartozó intézmény. A tőkepiacon betöltött szerepe és helyzete speciális, ebből adódóan a felmerülő kockázatok is speciálisak, ami érvényesül a KELER belső szabályozásában.

A vonatkozó jogszabályok és felügyeleti szabályozó eszközök előírják a kockázati stratégiák és politikák megalkotását, melynek a KELER jelen szabályzattal kíván megfelelni.

Jelen dokumentum tartalmát tekintve kockázatkezelési alapelveket és célokat tartalmazó legmagasabb szintű szabályozó dokumentum.

2. Kockázati stratégia

A kockázati stratégia hivatott összefoglalni a kockázatokhoz és kockázatkezeléshez való viszonyt. A kockázati stratégiában meg kell határozni a főbb kockázati faktorokat, a felvállalható kockázatok típusát és azok még elfogadható mértékét.

A kockázati stratégia és a mindenkori aktuális üzleti stratégia egymással kölcsönhatásban van. A KELER konzervatív és prudens kockázatkezelési elvek mentén építette fel jelen kockázati stratégiáját. A módszereit, folyamatait és a beépített kontrollokat is ennek megfelelően alakította ki.

A kockázati stratégia összetevői:

- a kockázatvállalási politika,
- a kockázati étvágy (kockázatvállalási hajlandóság, kockázatvállalási képesség) kijelölése,
- a kockázati szerkezet meghatározása.

2.1. Kockázatvállalási politika

A KELER tudatosan vállal bizonyos kockázatokat az általa nyújtott alapvető szolgáltatásaival kapcsolatban. A kockázatvállalás a KELER alaptervekenységének szerves része, igazodva a pénzügyi intézmények közötti speciális feladataihoz és a jogszabályi lehetőségekhez. A kockázatkezelés célja ennek megfelelően nem a kockázatok minimalizálása, hanem annak biztosítása, hogy a KELER tevékenységében rejlő kockázatait megfelelően azonosítsa, mérje, kezelje és meghatározott keretek között tartsa annak érdekében, hogy a keletkezett kockázatok mértéke ne veszélyeztesse a folyamatos működést.

Az alapvető szolgáltatásokban rejlő kockázatok mellett a KELER további kockázatokat is vállalhat

kiegészítő nem banki tevékenysége kapcsán, de leginkább banki jellegű kiegészítő szolgáltatásai tekintetében és az eredményes pénzügyi tevékenység érdekében. Más kockázatok pedig a KELER általános működésének velejárói (pl. működési kockázat, általános üzleti kockázat).

A kockázatvállalások kapcsán alapelv, hogy a KELER mindig **stabil tőkehelyezettel rendelkezzen, kockázatai világosak, átláthatóak és megfelelően fedezettek** legyenek, valamint a **felügyeleti feltételek, előírások és ajánlások is figyelembevételre kerüljenek a kockázatvállalások során**. A KELER kockázatvállalásai **nem veszélyeztethetik kritikus vagy fontos funkcióinak stabil ellátását és az azokat igénybe vevő ügyfelek érdekeit**.

A hatékony kockázatkezelés elérése érdekében a KELER kialakítja és folyamatosan fejleszti a szervezeten belüli kockázati kultúrát.

2.2. Kockázati étvágy

A kockázati étvágy a kockázatvállalási hajlandóság és kockázatvállalási képesség felméréssel határozható meg.

A KELER, mint nemzeti létfontosságú rendszerem, szerepéből adódóan alacsony **kockázatvállalási hajlandósággal** rendelkezik, melyet a KELER-re érvényes jogszabályok szinte teljes mértékben meghatároznak. A CSDR definiálja a KELER alaptevékenységeit és a kiegészítő tevékenységek körét, valamint a többi jogszabállyal (pl. Hpt., CRR) kiegészülve prudenciális előírásokat határoz meg. A kockázatokkal és kockázatkezeléssel kapcsolatos jogszabályi megfelelésnek tehát kiemelten fontos szerepe van a KELER prudens működése szempontjából.

A fentiek miatt a KELER esetében a kockázat és a hozam átváltására vonatkozó mérték meghatározása is nehézségekbe ütközik.

A KELER-nél az alapvető szolgáltatások, a nem banki jellegű kiegészítő szolgáltatások és a banki jellegű kiegészítő szolgáltatások kapcsán is azonosíthatóak kockázatok.

A hitelintézeti funkcióhoz kapcsolódóan felmerülő kockázatok esetében is érvényesülnek a befektetésekre és partnerekre vonatkozó jogszabályi korlátozások. A külső korlátozásokon túl a KELER konzervatív befektetési politikát folytat, aminek keretében egyszerű, átlátható és a kockázatok szempontjából könnyen mérhető instrumentumokba fektet.

A fentiekén túl kiemelt szerep jut a KELER leányvállalatával, a KELER KSZF-fel szemben vállalt kockázatoknak. A részesedés nagyságán keresztül a vállalt kockázatok mértéke maximalizált, ezen belül azonban a tényleges kockázatvállalás nagysága a klíringtagok, energiapiaci alklíring tagok és a megbízók aktivitásának és nyitott pozíciói mértékének, valamint a piac volatilitásának függvénye.

A KELER **kockázatvállalási képességét** a középtávon (1-3 év) nagyságrendjében állandó vagy az eredményességtől, osztalékfizetéstől függően változó mértékű szavatolótőkéje határozza meg. A KELER-ben kiszámításra kerül a tényleges szabad tőke, mely a szavatolótőke azon része, ami nincs lekötve kockázatok fedezésére. Ez a tőkerész vonható be további kockázatok fedezése céljából, azaz számszakilag kifejezi a KELER addicionális kockázatvállalási képességét. A tényleges szabad tőkerészre az igazgatóság meghatároz egy minimum elvárt szintet, mely a tőke-tervek eredményéből kerül levezetésre és amit a KELER-nek mindig fenn kell tartania a hosszú távú prudens működés céljából. A KELER-től a rendszerszinten kiemelt szerepéből adódóan elvárt, hogy képes legyen a jogszabályok által elvárt minimumszint fölötti szavatolótőkével rendelkezni.

A fentiek alapján a KELER **kockázati étvágya** a hagyományos banki kockázatokhoz képest a jogszabályi környezet és az ehhez igazított belső előírások által erőteljesen visszafogott, ebből adódóan a potenciálisan felvállalható kockázati étvágyat a szabályozás jelentősen behatárolja.

2.3. Kockázati szerkezet

A kockázati szerkezet kialakítása/kialakulása is elsősorban a szabályozási környezettől függően történik (ami bekorlátozza a kockázatvállalást). Emellett a belső visszafogott kockázatvállalási hajlandóság és az értékpapír kiegyenlítési rendszer résztvevőinek aktivitása is meghatározza a felvállalt kockázatok mértékét.

A KKO a jogszabályi követelményeknek megfelelően, évente legalább egy alkalommal átfogó kockázatelemzést készít az Igazgatóság számára, hogy az Igazgatóság, mint irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület áttekinthesse a kockázati szerkezetben/profilban bekövetkezett esetleges változásokat, ez alapján kezdeményezze vagy elfogadja a kockázatkezelési alapelvekben, módszertanokban szükséges módosításokat. Az átfogó kockázatelemzés eredményeiről a Felügyelőbizottság számára is készül beszámoló.

Az elemzés keretében a KKO minden évben aktualizálja kockázati térképét majd összeveti jelen szabályozó dokumentumban meghatározott alapelvekkel és kockázati stratégiával, valamint megvizsgálásra kerül az üzleti stratégiában szereplő célokkal való összhang.

3. Kockázatkezelési Bizottság

A Kockázatkezelési Bizottság a KELER kockázataival foglalkozó testület, célja, hogy az ügyrendjében meghatározott kockázatokot feltárja és javaslatot tegyen kezelésükre vonatkozóan. A Kockázatkezelési Bizottság által javasolt intézkedési terveket és határidőket a vezérigazgató fogadja el, tevékenységéről a kockázatkezelési vezető beszámol az Igazgatóságnak és a Felügyelőbizottságnak.

A Kockázatkezelési Bizottság a fentiekén túl ellátja a CSDR szerinti Kockázatkezelési Bizottsági feladatokat is, vagyis véleményt fogalmazhat meg és javaslatokat tehet az Igazgatóság számára a kockázatkezelési alapelvekről és a kockázati stratégiáról, valamint ezek üzleti stratégiával való összhangjáról.

A Kockázatkezelési Bizottság megvalósítja az első és második védelmi vonalakat működtető szervezeti egységek és funkciók közötti hatékony együttműködést.

4. Főbb kockázattípusok

A KELER évente felülvizsgált kockázati térképén megjelenő főbb kockázattípusok jelenleg az alábbiak:

- CSD linkek és számlavezető intézmények hitelkockázata
- Leányvállalattal szemben vállalt kockázatok

- Működési kockázat
- Külső szolgáltatók kockázata
- Befektetések kockázata